RADU THEODORU

POPAS ÎN MADAGASCAR

23

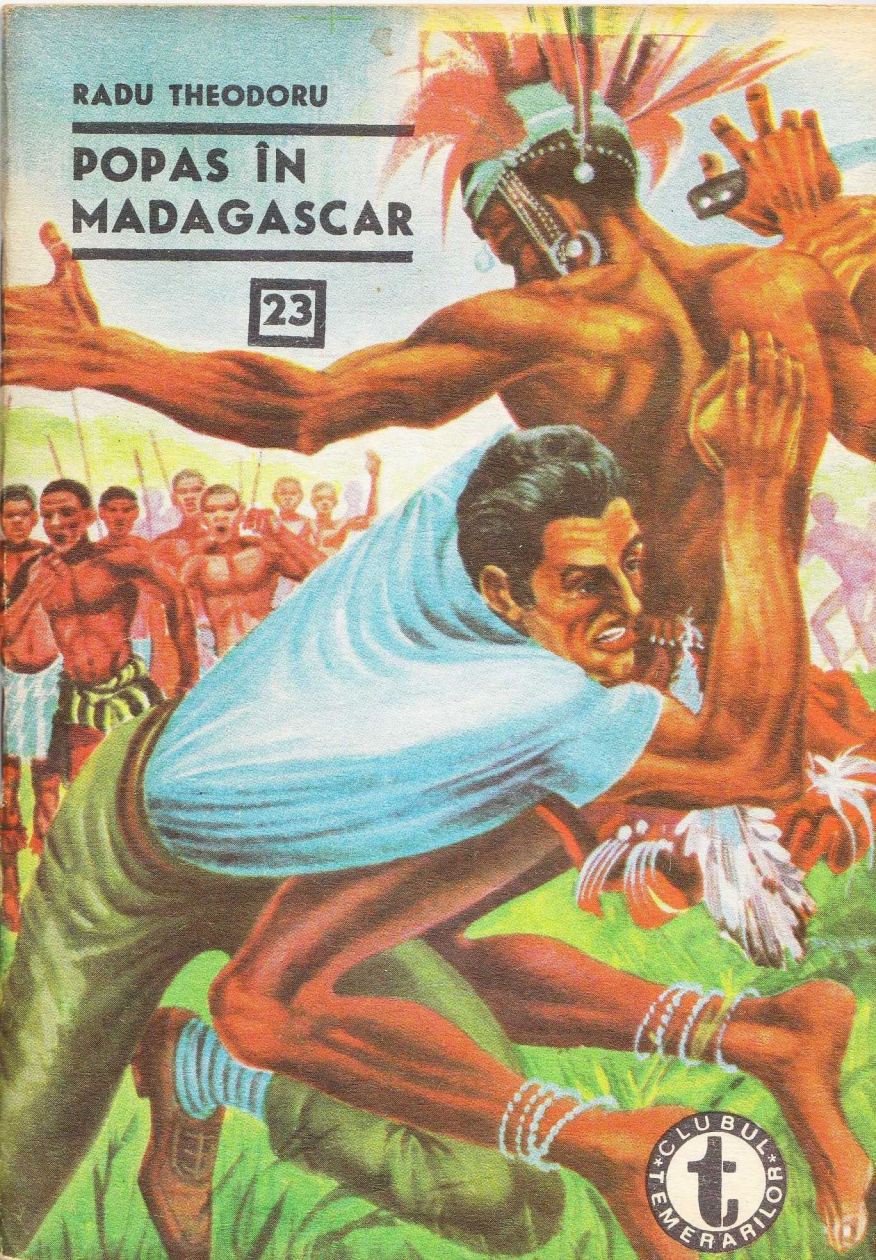

RADU THEODORU

POPAS ÎN MADAGASCAR

POPAS ÎN MADAGASCAR

POPAS ÎN MADAGASCAR

POPAS ÎN MADAGASCAR

POPAS ÎN MADAGASCAR

POPAS ÎN MADAGASCAR

I

EDITURA TINERETULUI

Coperta de ALBIN STĂNESCU

Redactor responsabil : DELIA DAMIRESCU
Tehnoredactor : GABRIELA ILIOPOLOS

Dat la cules 07.01.1967. Bun de tipar 17.03.1967. Apărut 1967. Comanda nr. 7891. Tiraj 80.140. Hîrtie ziar sul de 50 g/m² 700×1000/32. Coli editoriale 2,33. Coli de tipar 2. A. 18211. C.Z. pentru bibliotecile mici 3 R—93

Tiparul executat sub comanda nr. 70.026 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București — Republica Socialistă România

În dimineața zilei de 17 ianuarie 196... „Pescărușul albastru" amerizează în largul lui Cap d' Ambre, vechiul Massoampapuriki, pe o mare de cobalt în care musonul încrustează linii unduitoare de faianță albă. Rămăseseră undeva în urmă arhipelagurile poetice, cocotierii abia zugrăviți pe orizont, recifele madreporice — popas pentru fregate și pescăruși. Vestitele și însîngeratele islas de la especeria, ținta atîtor aventurados, apăruseră din ocean și se topiseră în ocean, înregistrate la bord de glasul indiferent al navigatorilor: Amirantele, Providence, Farquhar, Goelette, Cosmoledo, Glorioso. Unele, ridicîndu-și conurile vulcanice chiar sub coca și aripile aeronavei, altele, abia penelate pe fundalul de mătase azurie.

Aici se întindea odinioară puterea maritimă a rajahilor indieni, a faraonilor Egiptului și a șeicilor arabi. De aici și din îndepărtatele arhipelaguri ale paradisului se porneau corăbiile cu mirodenii să atingă porturile arabice. De acolo, pe spinarea cămilelor, sub luciul constelațiilor și nemărginirea nisipurilor, încărcăturile prețioase luau calea Europei. Circuitul comercial al Oceanului Indian, cu pînzele umflate de muson, hrănea deopotrivă vechile și fa-

buloasele civilizații ale popoarelor riverane, ca și marile religii ale Orientului. Dincolo de neștiința istoricilor, s-au țesut schimburile de populații și de idei, care au fecundat popoarele de la gura lui Zambezi, învolburatul fluviu african, pe cele din jungla și pădurile Ceylonului, din delta Gangelui sau a bătrînului Me-Kong. Aici și pretutindeni unde musonul a putut împinge un prao [1], o joncă [2] sau un dahabieu [3] s-au încrucișat bijuteriile și mătăsurile indiene cu sculpturile în fildeș ale Siamului ; săbiile călite de meșteri arabi, cu papirusul și grîul egiptean ; cafeaua etiopiană, cu vasele rapide ale piraților malaezi. Pe urma mărfurilor au pătruns religiile. Budha și Mahomed, Brahma și Isus au înfiorat și înfioară sufletele la ceasurile de rugăciune, cînd apele grele de lene suspină și cînd din aștrii, mai luminoși decît oriunde, încep să fulguie raze de argint.

La astea toate și la încă multe altele se gîndește Emil Voicu, ascultînd vuietul brizanților loviți de țărmul stîncos și abrupt, deasupra căruia se ridică în trepte imensele păduri virgine ale Madagascarului nordic. Pe orizontul de safir translucid se conturează, în tente opace, spinările munților. De undeva, din negura străvechilor migrații, s-au desprins de țărmurile Polineziei hovașii, popor atletic de navigatori și vî-

[1] — barcă malaeză cu pînze.
[2] — corabie chineză.
[3] — vas cu pînze specific arabilor.

nători. Musonul i-a adus la Cap d'Ambre sau poate mai jos, dincolo de Diego-Suarez, pe coasta cu nume sonore, purtînd în ele înțelesurile de la începutul lumilor: Andovoranto, Mahanoro, Manakara. S-a-ntîmplat atunci ce s-a-ntîmplat pretutindeni acolo unde năvălitorii au dat peste populații de păstori și agricultori pașnici. Malgașii autohtoni au devenit sclavii hovașilor invadatori. Hovașii au creat un stat de feude, de la țărmul insulei, pînă-n străfundurile copleșite de vegetație. Veacuri au urmat veacurilor. Chinezii au descoperit busola și triburile mongole și-au împins turmele spre țărmurile Pacificului. Asia de mijloc a intrat astfel în circuitul Oceanului Indian. Navigînd la busolă, joncile chinezești, sub presiunea călăreților pustiului, și-au început migrația spre sudul luminos și îmbelșugat. Așa au descoperit chinezii, pentru a doua oară în istorie, sălbaticul Madagascar. Sub cupola Galaxiei, veacul al șaisprezecelea s-a vestit prin clopotele catolice, austere și iezuite, ale Portugaliei și Spaniei. Cînd în catedrala de la Lisabona viceregele Indiei, amiralul Francisco d'Almeida, primește flamura de damasc alb cu crucea lui Hristos brodată în aur, Europa face un pas gigantic spre barbaria inevitabilă a colonialismului.

Arțăgoșii și veșnic flămînzii *hidalgos de cota de armes*, simplii *grumentes* și îngîmfații *capitanos del Rey* vor aduce veacului noile descoperiri geografice, îl vor da pe Magellan și, o dată cu el, conștiința de sine

a planetei. Dar tot ei vor zgîria filele Cărții Albe cu vîrfurile însîngerate ale spadelor și vor înscrie capitolul odios al sclaviei negre.

„Pescărușul albastru" se apropie de țărm, navigînd cu motoarele reduse. Ciufu, chircit la pro vă, supraveghează marea și coasta, cu nările fremătînd. Brizanții se sparg în fața unei bare submarine, într-o clăbuceală sonoră de spumă albă și valuri albăstrii. Inginerul călăuzește hidroul printr-un canal îngust, abia marcat de culoarea închisă a apelor, într-un estuar sinuos, străjuit de pereți verticali din granit. Prin portierele deschise dau năvală valuri de aer îmbălsămat. Atmosfera umedă e suprasaturată de miros de vanilie.

— Madagascar, patria vaniliei, spune Emil Voicu, ieșind pe punte.

— Madagascar, îi răspunde Ciufu, sărind sprinten pe o stîncă în formă de platformă și amarînd[1] hidroul.

Ziua bolțește deasupra estuarului un cer de email grec.

— Pentru a studia endemismul faunei, nu e nevoie să trecem paralela de 15°, spune el. Coasta estică, după cum vedeți, e acoperită de păduri luxuriante. Acolo vom găsi formele frugivore arboricole. În podiș și-n munți vom căuta depozitele de fosile. Problema

[1] — a amara — a fixa obiecte aflate pe o navă, sau nava însăși.

nu e chiar așa de simplă, cum apare la o prezentare superficială. Dacă suprafața unui atol a putut fi ușor supravegheată, nu același lucru se poate face cu Madagascarul, care se întinde între 14° de latitudine și 6° de longitudine, acoperind mai bine de 589 mii de kilometri patrați.

— Va trebui să stabilim un itinerar precis, intervine pilotul. În așa fel, încît să ne rămînă destulă benzină pentru drumul la coastă.

Naturalistul își oprește vîrful creionului în dreptul portului Diego-Suarez :

— Aici ne vom putea aproviziona cu de toate. Francezii au avut o bază maritimă puternică. Vom coborî în lungul coastei pînă la revărsarea rîului Lokoho în Ocean. De acolo putem urca fără greutate, ținînd firul apei, pînă la Peștera Reginei.

— Ssst !... Ascultați !... Hidroul a fost interceptat, spune pilotul.

Undeva, în atmosfera de plumb, se distinge zgomotul estompat al unui motor de avion. Zgomotul motorului de vaion se apropie, umplînd estuarul stîncos de ecouri metalice.

Deasupra coastei își face apariția un hidro militar.

— Ne-a reperat, spune calm Ștefan Bogdan... Haide, treceți la posturi... Are cine ne însoți pînă la Diego-Suarez.

Cînd „Pescărușul albastru" trece dincolo de bară, hidroul amerizează în apropierea lui. Mitraliorul

răsucește amenințător turela prevăzută cu mitraliere quadruple, jumelate.

Pe cerul de email grec încep să se țească perdele opace de pîclă.

După o jumătate de oră de zbor supravegheat îndeaproape de hidroul militar malgaș „Pescărușul albastru" atinge Diego-Suarez.

Un pachebot cheamă pilotina, șuierînd strident. Formalitățile de vamă și controlul aparatului sînt îndeplinite sumar și galant de doi ofițeri tineri. Invitat la comandamentul terestru, pentru a obține autorizațiile de survol, Ștefan Bogdan părăsește hidroul cu sufletul ușor. În cîteva minute șalupa atinge debarcaderul. Apa portului, mînjită de pete liliachii de petrol, e acoperită cu coji de banane.

Meridianele, presate sub coca[1] hidroului, au explodat, scoțînd din neant o lume străină, pe care o descifrează greu...

Sala de așteptare a comandantului. Uși cu perdele de rafie. Ventilatorul uriaș agățat de tavan încearcă, inutil, să răcorească aerul înăbușitor. Sînt cîțiva ofițeri ai republicii, care se agită. Vorbesc o franceză dulce, ciripită. Vor amănuntele tehnice ale

[1] — fuselaj ; învelișul unei nave.

hidroului. Un doctor militar, francez probabil, se oferă să le arate colecția de Lemurieni pitici.

...Birou masiv. Un general transpirat, ușor iritat, de-o amabilitate acidă. Aprobă survolul[1] „Pescărușului albastru". Atrage atenția că în interior lucrurile sînt puțintel complicate. Acolo s-a rămas la niște forme tradiționale, la un fel de opoziție armată față de albi, urmare a dominației colonialiste și, ceea ce complică mai rău situația destul de „instabilă" — generalul pronunță cuvîntul cu buzele țuguiate — este prezența unei bande de traficanți, cunoscuți numai după indicativul radio, care beneficiază de un vas pirat și două elicoptere, și pe care el, cu mijloacele actuale ale republicii, nu reușește s-o neutralizeze.

Cu ce se ocupă ? Mda ! Se ocupă cu răpirea tinerelor hovașe, slujitoare în Templul Lunei, dansatoare vestite în toată lumea afro-asiatică, cu obținerea stupefiantelor, și dracu știe cu ce nu se ocupă... Aur, pietre scumpe, dar mai ales tinerele slujitoare al templului. Desigur, în curînd se va face ordine în interior, cu atît mai mult cu cît s-a obținut colaborarea nobilului Ralezavana.

Generalul este membru al Academiei franceze. Și-a întrerupt un studiu asupra dialectelor triburilor din munți în trei volume . O, desigur ! Avem triburi, și încă puternice. Succes ! De o mie de ori succes

[1] — zborul pe deasupra unui anumit loc

și, de altă mie de ori, prudență. Republica e interesată nespus ca expediția „Pescărușul albastru" să-și atingă obiectivele științifice. Încă o dată, succes ! Dacă interceptează din întîmplare, absolut din întîmplare, orice fel de elicopter, îl roagă să transmită inițialele aparatului pe această lungime de undă. Este o rugăminte expresă și confidențială.

...Afară, orizontul acoperit de nori vestezi. Trece o litieră purtată de patru bărbați pe jumătate goi. Ofițerul care-l însoțește spune că se numește filanzană și că omul din ea, îmbrăcat în rochie multicoloră, pe cap cu o pălărie de pai, cu fața buhăită, umbrelă și evantai, este unul din nobilii hovași ostili republicii.

De la Diego-Suarez, așezat pe coasta estică a Madagascarului, pînă la Saliambava sînt 225 de kilometri. „Pescărușul albastru" urmează linia de spumă a țărmului, lunecînd peste oceanul pictat în aquamarin. În tribord, terase largi, acoperite cu păduri ecuatoriale, încremenite în nesfîrșite valuri de verdeață, urcă spre platourile aride, care-și pierd consistența în estompa vătoasă a depărtărilor. Încă 45 de kilometri spre sud, lăsînd portul Saliambava în urmă, apoi hidroul, zburînd la rasul pădurii, părăsește oceanul, avîntîndu-se pe firul rîului Lokoho, între versanții domoli ai podișului. Se văd culturi de trestie de zahăr, terenuri rectangulare, defrișate în lungul

malurilor plantate cu arbuști de cafea, sate miniaturale, semănate în poienile asaltate de vegetație.

— Ce bizar mi se pare pămîntul, după ce mi-am obișnuit ochii cu peisajul marin, spuse Emil Voicu pe intercomunicație.

— Bizar, nebizar, dar unde o să aterizăm ? bodogăne Ciufu. Mi-ai indicat poziția Peșterii Reginei... S-ar părea că acolo sfîrșesc pădurile și încep zonele aride.

— Am nevoie de cîteva zile, să punem la punct studiile asupra faunei arboricole.

Ciufu își lipește fruntea de plexiglasul carlingei, explorînd peisajul.

Aceleași valuri nesfîrșite de verdeață, rar străpunse de coroana vreunui arbore gigant, aceleași figuri geometrice de plantații, aceleași sate cu colibe mizere se scurg rapid pe sub planuri. După o jumătate de oră de zbor, versanții domoli se gîtuie, apropiindu-și spinările ; în prova se arată povîrnișuri abrupte. Latul rîului se îngustează, prăvălindu-și apele peste repezișuri stîncoase. Nu se mai văd nici sate, nici culturi. Sălbatică, pădurea ecuatorială stăpînește pretutindeni. Ștefan Bogdan pilotează, strecurîndu-se între două șiruri de munți împăduriți. O arcuitură largă, un pinten de stîncă suspendat parcă în vid, rîul frîngîndu-se într-o cascadă clocotitoare, un lac presărat cu insule împădurite, în spatele căruia se ridică

creste gigantice, de forme stranii, apoi ploaia diluviu, închizînd orizontul.

Pilotul face un viraj în cuțit pe deasupra lacului. Linge cu coca stîncile granitice. Găsește un canal îngust între două insule stîncoase, în care apa întunecată trădează adîncul. Amerizează cu precizie, rămînînd, prudent, departe de maluri. Atunci cînd taie motoarele, în carlingă pătrunde vuietul bubuit al cascadei. Ploaia răpăie pe fuselaj, țesînd perdele fumurii între ei și orizont.

Dincolo de crestele liliachii se ghicesc culorile violente ale înserării. Echipajul iese pe coca. Aerul umed, încărcat de aburi, de mirosul iute al florilor încă necunoscute, începe să se primenească sub adierea unui vîntișor coborît din munte. Ștefan Bogdan amerizează prova, petrecînd parîma pe după trunchiul unui banan.

— Propun să explorăm lacul și împrejurimile înainte de a se lăsa întunericul, spune. Cineva rămîne la hidro, unul dintre noi calcă insula, restul face înconjurul malurilor cu pneumatica.

— Dacă n-ai nimic împotrivă, rămîn la hidro, se oferă naturalistul. Vreau să-mi aranjez fișele.

— Perfect.

— Duceți-vă voi cu pneumatica. Am să filmez apusul la Peștera Reginei, din vîrful stîncii de colo. Ce zici, Stela ?

Stela se-nroșește pînă-n rădăcina părului. Faptul că în vremea din urmă Ciufu și Fosila caută fel de fel de pretexte s-o lase singură cu pilotul, o umilește.

— N-am nici un chef de pneumatică, spune rece. Apusuri ai să poți filma în fiecare seară de acum încolo... Fără să mai aștepte răspunsul inginerului, sare pe țărm, dispărînd în desiș.

— Hei, Stela ! Stela, fetițo ! strigă Ciufu... N-am vrut s-o supăr, comandante. Își scarpină clădăraia rebelă cu figură spăsită. Numai să n-o înhațe vreo jivină.

— În afară de Boide [1], nimic primejdios în Madagascar, îl liniștește Fosila.

— Mulțumesc. E destul și atît... Imprudența !

— Altădată las-o să decidă singură, curmă discuția Ștefan Bogdan. Haidem ! Ne apucă întunericul.

Lansează pneumatica, ocolind un mic stăvilar alcătuit din trunchiuri de arbori prăvăliți în apă, printre care se-mpletiseră liane și plante acvatice. Lacul are o culoare verde albăstrie, ciudată. Vîslesc amîndoi, cercetînd atenți cele două insule așezate perpendicular pe direcția cascadei.

[1] Boide — familie de reptile din ordinul Ofidieni (Iphidia sau Serpentes). Boa constricior, boa madagascalensis.

Opulența vegetală a ecuatorului le transmite un sentiment agasant de nimicnicie. Alcătuirea de stînci granitice, rămășițe ale unei terase vulcanice vechi, erodate de apele rîului, sînt năpădite de arbori giganți, sub coroanele cărora desișul de nepătruns al subarboretului năzuiește spre lumină. Deasupra canalului din ce în ce mai îngust, se boltesc crengile verticale ale palmierilor. Din desiș se ridică concertul de seară al păsărilor. Zeci de papagali afoni, pictați cu penelul unui pictor iubitor de stridențe, concertează, se ceartă, turuie, rîd răgușit, într-o cacofonie indecentă și asurzitoare. Verzi, roșii, smălțați, cu gușile portocalii, papagalii vădesc o curiozitate aproape omenească, ținîndu-se scai de pneumatică. Un pinten stîncos, ieșit pînă-n mijlocul canalului, permite palmierilor de pe cele două maluri să-și unească crengile. Barca trece prin tunelul vegetal, într-o lumină verzuie, ireală.

— Comandante, ne spionează cineva, șoptește Ciufu ...Uite pe malul drept, între crengile alea groase.

Ștefan Bogdan rîde înfundat.

— În adevăr, ne spionează... După mutră, pare o maimuță.

— Afurisita... Uite alta... Și alta... Un trib întreg.

— Și parcă totuși nu sînt maimuțe...

— Dar nici oameni.

— O să ne lămurească Fosila...

După cîteva lovituri de padelă, pneumatica iese în larg, deschizînd vîslașilor perspectiva întregului lac. Ștefan Bogdan și Ciufu rămîn nemișcați. Peisajul sălbatic și primitiv le oprește respirația. În dreapta, lacul acoperit cu o puzderie de insulițe împădurite spală picioarele unei stînci gigantice, poroase, pe care se văd zugrăvite cu roșu figuri totemice hidoase. Scăldate în razele piezișe ale soarelui trecut spre asfințit, figurile totemice absorb lumina, reflectînd-o într-o strălucire platinată. Una dintre stînci, proeminent detașată de rest, poartă o mantie de purpură, cu faldurile scobite în piatră și un cap enorm de femeie, cu buzele vopsite în carmin. Fața, roasă de ploi în mii de zbîrcituri, păstrează urmele unei frumusețe stranii și ale unui zîmbet enigmatic.

— Peștera Reginei, îngînă Ciufu, vădit impresionat... și, aplecîndu-se spre Ștefan Bogdan : De data asta, comandante, am văzut un om. Hei ! Dar ce sentîmplă ?

— La vîsle ! Cu toată puterea, înapoi ! strigă pilotul.

Atrași de picturile totemice, nu băgaseră de seamă curentul puternic care se-mbina aici, unind cele două brațe ale rîului Lokoho.

Pneumatica se răsucește de cîteva ori în jurul centrului de greutate, se apleacă într-un bord, se stabilește cu pupa înainte, mărindu-și viteza cu fiecare metru parcurs, apoi, tîrîtă dincolo de orice împotri-

vire, se repede spre marginea sudică a lacului, presărată cu puzderie de stînci izolate. Deasupra stîncilor plutește un voal aerian de picături în suspensie, colorat în roz palid. Zgomotul căderii de apă crește din clipă-n clipă, multiplicîndu-se la infinit. Bazinul stîncos se transformă într-o sală de concert uriașă, cu acustică de catedrală gotică...

— Mi se pare că ne-am curățat ! răcnește Ciufu la urechea pilotului.

— Nu încă, răspunde Ștefan Bogdan, lăsînd padela. Cu mișcări precipitate, derulează saula făcută ghem la picioarele catargului telescopic, legîndu-și-o de centură.

Barca zboară spre stîncile cenușii. Curentul se-ngustează șuvoind între lespezi granitice, abia ieșite de sub apă. Din clipă-n clipă, un colț poate sfîșia coca. Ștefan Bogdan apucă padela din nou.

„A-nnebunit !" gîndește Ciufu, văzîndu-l cum se străduiește să împingă pneumatica spre lespezile granitice.

Deodată, pilotul țîșnește în picioare, face doi pași săltați pe bordaj și se avîntă în gol, cu mîinile întinse înainte. Ciufu mînuie padela cu sălbăticie. Înțelege. Este singura scăpare...

...Singura scăpare pe care-o întrevăzuse și Ștefan Bogdan de cînd fuseseră smulși de curent. Nu-și putea ierta ușurința cu care procedase. Se lăsase furat ca un neghiob, cînd existența șuvoiului se impune și

celui mai puțin experimentat explorator. El, Tuha-Mohora, încercatul navigator al rîurilor africane, să moară ca un prostănac, la întîia întîlnire cu apele continentale ? Ciufu nu-i văzuse zîmbetul schimonosit, nici expresia dură care i se întipărise pe figură, înainte de a sări în gol. Ochii pilotului descoperiseră spinările cenușii ale stîncilor submarine, din ce în ce mai ascuțite, la cîțiva metri în tribord. Acolo trebuia să ajungă cu orice preț. Înotînd pieziș pe direcția curentului, a fost depășit de barcă în cîteva secunde. Acum totul nu mai atîrna decît de un fir de pai. Dacă va atinge stîncile și va reuși să fixeze saula înainte de a se desfășura în întregime, atunci erau salvați, dacă nu ?...

O smucitură puternică îl răstoarnă pe spate. Coarda întinsă la refuz începe să-l tîrască în urma pneumaticii. Răsucit, rostogolit, fără posibilitate să-și găsească echilibrul, înghite apă. Încearcă să-și păstreze sîngele rece, făcînd o voltă pe verticală. Coarda se destinde, redîndu-i libertatea mișcărilor. Lupta cu șuvoiul îi dă o senzație dumnezeiască. Se afundă mai mult, cu plămînii gata să-i explodeze. Atinge cu mîinile luciul unei pietre. Se izbește cu umerii de alta. Pipăie cu degetele rășchirate, ca niște brațe de ancoră. Palmele-i fug pe spinarea netezită. Nici o crăpătură în care să-și înfigă unghiile. Deschide ochii mari, gata să-i sară din orbite. Atunci cînd simte că se sufocă, cînd umerii zdreliți de izbituri îi

amorțesc, cînd brațele îi răspund din ce în ce mai greu, întrezărește umbra întunecată a unei stînci verticale. Adunîndu-și puterile, electrizîndu-și trupul sleit, se avîntă dincolo de ea, înconjurînd-o cu saula.

Mișcarea se frînge ca retezată. Cu cîteva lovituri de picioare, iese la suprafață. Inegalabila senzație a aerului proaspăt năvălindu-ți în plămîni. Pneumatica se smucește în mijlocul canalului, pivotînd pe saulă. Zgomotul cascadei devine asurzitor.

După ce gustă cîteva clipe de odihnă, solid ancorat de stînca colțuroasă, Ștefan Bogdan se trage pe saulă, pînă cînd atinge fundul. Fizionomia lacului este așa cum o bănuise. De la platforma pe care se cățărase, pînă la malul împădurit, apa nu avea mai mult decît un metru, acoperind șiruri nesfîrșite de spinări granitice. Se proptește cu picioarele în stîncă, înfășurînd saula între doi colți mai proeminenți. Orice s-ar întîmpla, de acolo nu mai pot fi smulși. După o muncă îndărătnică, nesfîrșită, reușește să tragă barca în afara curentului și s-o împingă spre mal. Soarele incendiază Peștera Reginei. Totemurile rînjesc deasupra lacului. Buzele de carmin ale femeii cioplite în piatră prind viață. Se aude din nou concertul cacofonic al papagalilor. Pe una din stînci meditează o pasăre ciudată, cu picioare lungi și cioc enorm.

— Crocodilii ! răcnește Ciufu.

— I-am văzut, răspunde Ștefan Bogdan, cățărîndu-se în barcă.

De sub malul năpădit de vegetație se desprind trei siluete lunguiețe, care se-ndreaptă spre ei cu repeziciune. Vîslesc în tăcere. Crocodilii își scot capetele enorme din apă, privindu-i cu ochi de gheață. Ciufu, neîndemînatic la vorbă, nu știe ce să spună. Rămîne cu privirea țintuită pe umerii pilotului, admirîndu-i mișcările armonice. Prin cămașa udă, lipită de corp, i se ghicesc mușchii puternici... Urmează țărmul, escortați de cei trei crocodili. Cerul împurpurat se oglindește în apele lacului. Întunericul cade brusc. Vuietul cascadei descrește. Papagalii tac. Miresmele vegetele se condensează sub cerul înstelat, îmbibîndu-le porii. Se aud padelele izbind undele. Un promontoriu. Un golf ascuns în spatele unor perdele de liane. Glasul precipitat al pilotului :

— În larg, cu toată viteza ! Sîntem atacați.

Înainte de a se desmetici, cîteva piroge se smulg din întunecimea complice a țărmului, abordînd pneumatica. Lupta este scurtă și inegală. Izbiți în cap cu măciuca, pilotul și inginerul se prăbușesc. Ordine înăbușite. Pirogile trase pe uscat. Acoperite cu frunze. Prizonierii legați fedeleș. O creangă petrecută pe sub glezne și încheieturile mîinilor. Trupa

de umbre necunoscute se pune în mișcare, pierzîndu-se sub bolta umedă a pădurii ecuatoriale.

— Stai aici, Stela ! Unde vrei să te duci ?

Stela, cu trăsăturile descompuse, îl privește aiurită.

— Mi-e frică pentru ei... Cascada, bîiguie.

— Cred în Ștefan Bogdan ! Cred nestrămutat.

Doctorița trage portiera, așezîndu-se pe banchetă. Lampa de la masa naturalistului desenează un cerc de lumină tandră peste fișele aranjate pedant.

— Da, draga mea ! Cred nestrămutat în el... E omul tuturor posibilităților. N-avem nici un motiv să fim îngrijorați. Lacul are o periferie mare, și ei se mișcă cu vîslele.

— E miezul nopții... șoptește Stela.

— Miezul nopții... răspunde ca un ecou Emil Voicu. Părul alb îi înnobilează figura. Licărul verzui al aparatelor de bord îi joacă pe lentilele groase ale ochelarilor.

— Auzi ?

— Ce să aud ?

— Un cor !...

— Stela !

— Un cor !... Ascultă !

La început, naturalistul nu distinge decît vuietul înăbușit al cascadei. Mai tîrziu deslușește o melodie

stranie, tărăgănată, nesfîrșit de tristă, care se infiltrează în carlingă ca o părere.

Cu mișcări frînte, Stela își încinge centura cu pistolul.

— Haidem !... Nu pot fi decît oameni. Ia-ți arma. Ies pe punte. Melodia stranie prinde consistență, amplificată între pereții granitici. Răsare luna. O lună-gigant, plutind într-o pulbere de sînge. Umbrele arborilor se-ntind pînă-n mijlocul canalului.

— Acolo ! ienește Stela, întinzînd mîna în direcția insulei opuse.

Luna scoate din mister Peștera Reginei, poleind granitul cu aur străvechi. Deodată, pe crestele stîncilor se aprind sumedenie de torțe. Alte zeci de torțe pornesc în procesiune în lungul unor poteci necunoscute. Torțe nenumărate, torțe fumegînde urcă încet, izvorăsc din stînci, se-ncrucișează, se răsfiră, se adună iar într-un dans ritual, păgîn și sălbatic, acompaniat de melodia aceea stranie, tărăgănată și nesfîrșit de tristă. Miresmele aţîţătoare se revarsă tulburător din preaplinul sevelor fecunde. O aripă de vînt înfioară frunzișurile. Se aude un țipăt neomenesc.

— Vreun Prosimian [1] înhățat de boa, șoptește Emil Voicu.

[1] Prosimian — (înainte de maimuțe) ordin al clasei mamiferelor foarte bine reprezentat în Madagascar.

Corul se transformă într-o implorație cîntată cu voci bărbătești profunde. Torțele încremenesc, decorînd stîncile cu salbe de mărgele pîlpîinde. Din vîrful cel mai înalt izbucnește spre cer o flacără verzuie, prelungă, cu mlădieri moi, feline. Implorația atinge apogeul. Flacăra se colorează în purpură, apoi în violet.

— Ranavalo, regină însîngerată, murmură Emil Voicu, livid... Te credeam uitată, Ranavalo !

— Ce-ai spus ? șoptește Stela cu glas sugrumat.

— Acolo sus a avut loc un sacrificiu omenesc...

Doctorița îi înfige unghiile în braț. Pupilele, mărite peste măsură, reflectă violetul flăcării care se stinge ușor, o dată cu murmurul surd al implorației. Procesiunea torțelor reîncepe. Șirurile se mistuie în stîncă, unele în urma altora. Nu se mai aude decît vaietul surd al cascadei... Luna însîngerată, imensă, impasibilă, călătorește printre constelații. Apele lacului scînteiază. Noaptea atîrnă grea, îmbibată de miresme.

Ștefan Bogdan se trezește de cum începe marșul. Zace într-o poziție incomodă, bălăbănindu-se în ritmul mersului. Lianele cu care e legat de creangă îi intră în carne. Trebuie să facă eforturi grele să-și poată ține capul ridicat. Purtătorii se schimbă destul de des, fără nici o vorbă, menținînd ritmul rapid al marșului. Încep să urce. La intervale rare, de sub

picioarele trupei se desprind pietre, care se rostogolesc, trezind ecoul văilor. Aerul e mai puțin umed. Miroase a piatră încinsă. Iată și stelele. Pilotul caută să se orienteze. Poteca urcă acum abrupt, șerpuind în serpentine dese. Cînd purtătorii sînt mai mici de statură, îl izbesc cu spinarea de stînci. Poteca iese dintre doi pereți verticali, cățărîndu-se pe versantul abrupt al lacului. În stînga, la cîțiva centimetri numai, se ridică zidul granitic, zgîriind cerul. În dreapta, la cîteva sute de metri sub el, apele șuvoiesc printre stînci. Vede spinarea lată, brobonită de sudoare, și părul creț al omului din față. Crucea Sudului strălucește fascinant între două despicături canionice. Peisajul se sălbăticește. Creste pustii, zugrăvite pe cer, prăpăstii, terase acoperite cu arbuști, iarăși creste, iarăși pereți verticali prăbușiți în gol și poteca șerpuindă — panglică îngustă zvîrlită peste toată această geologie astrală.

Ajung în buza unei prăpăstii. Pieptul stîncos e secționat lateral, ca și cînd ar fi fost despicat de trăsnet. Undeva la adîncimi insondabile pentru el, se aude clocotul unei ape. Ștefan Bogdan știe că înainte de toate trebuie să-și întipărească în memorie amănuntele drumului. Se prea poate să fi fost atacați de unul dintre triburile de munteni, care i-a confundat cu echipajul unui aparat al traficanților. Pînă la urmă lucrurile au să se lămurească. Urechile îi vîjîie și poziția a devenit cu totul incomodă. Cineva

din escortă scoate un țipăt de pasăre. De dincolo i se răspunde cu un țipăt asemănător. Pilotul își încordează mușchii, ridicîndu-și capul tocmai în clipa cînd o frînghie aruncată cu dibăcie îșl dezdoaie colacii peste prăpastie. Îndemînarea cu care uriașii aceștia negri se mișcă printre stînci îi dă certitudinea că au căzut în mîna unui trib de munteni. E îngrijorat, gîndindu-se la cei rămași pe hidro. Ce au să facă dacă lucrurile n-au să se rezolve totuși atît de repede cum o speră ? Stela pilotează mediocru și el n-a mai antrenat-o de cîteva luni. Emil Voicu ?...

Doi oameni prind capătul frînghiei, trecîndu-l altora patru. În liniște, cu mișcări precise, încep să tragă o dată cu frînghia un pod împletit din liane. Cîțiva din trupă poartă arme automate și un fel de tunici încheiate pînă sub bărbie. Alții, pe jumătate goi, cu spinarea tatuată și pieptul vopsit în dungi albe, sînt înarmați cu arcuri și săgeți.

— Hei, comandante ! Mai trăiești ?...

Glasul puternic al inginerului străpunge liniștea fantomatică a nopții, multiplicîndu-se în zeci de reeditări sonore. Înainte de a-i putea răspunde, două mîini îndemînatice îi trec o basma peste față, acoperindu-i gura și ochii. Ștefan Bogdan simte balansul podului suspendat, intuiește trecerea la pămînt solid, intrarea într-o peșteră cu aerul îmbibat de mirodenii arse în amfore, aude vuietul unei mari mulțimi, apoi totul se stinge în depărtare și el e aruncat pe niște

pietre, fără nici un menajament. Cineva îi scoate creanga și legătura. Se află culcat pe spate, într-o groță scundă, prin ieșirea căreia se zăresc licărind cîteva stele, iar în prim plan se zugrăvește, masivă, silueta unei santinele.

Sosirea lor — se pare — produce senzație. Cîțiva bărbați ghemuiți în lungul zidului se ridică în capul oaselor.

— Hei, voi, de-acolo !... De unde dracu sînteți ?

Omul vorbește într-o franceză gîfîită, pe ton poruncitor.

— Nu sîntem de la nici un dracu, răspunde Ștefan Bogdan. Facem parte dintr-o expediție științifică. Ciufule, unde ești ?

— Aici, comandante... Peste o clipă sînt lîngă tine. Ștefan Bogdan îl vede rostogolindu-se cu îndemînare.

— Am sosit, șoptește Ciufu, gîfîind... Să știi că rezistența lianelor ăstora se manifestă numai la tracțiune. Dacă ai putea scoate cuțitul...

— Sssst... Ridică-te în capul oaselor... Așa... Răsucește-te cu fața spre mine !

Se aud șușotelile celorlalți prizonieri.

— Sîntem membrii expediției românești „Pescărușul albastru", lansată cu ocazia anului geofizic internațional, continuă Ștefan Bogdan cu glas tare,

în vreme ce trage, cu amîndouă mîinile legate, cuțitul inginerului.

— Mai am și niscai scule, rîde înăbușit Ciufu. O șurubelniță, un patent, cîteva chei. Vezi în buzunarul din spate. E o bobină de sîrmă... În celălalt am izolierband.

Pilotul deșertase conținutul buzunarelor, ascunzînd totul sub o lespede.

— Pistoalele ni le-au luat, șușotește Ciufu.

Umbrele retrase spre fundul grotei se apropie de ei, mergînd pe genunchi.

— Pe toți dracii, dom'le, să nu-mi zici mie. Cotoiul, dacă nu te satură Rabezavana de știința aia...

— Mucles, spune cineva din fundul peșterii... Voi ăia, savanții, dacă sînteți savanți, știti ce-nseamnă „Jamaica" ?

— Taci Yorik !

— Sergentule, ai uitat că nu sînt la parașutiștii ăia pe care-i comandai ? Vorba ! Aici eu comand !

— Pînă o să te cheme Rabezavana la apel, irlandezule.

Ștefan Bogdan ascultă atent discuția purtată în argoul folosit prin porturile Mediteranei. Franceză amestecată cu italiană, cu cuvinte grecești și englezești, un amestec pestriț de trivialități și obscenități, care-i configurează rapid pe interlocutorii necunoscuți. Poate au ajuns, mai curînd decît ar fi dorit-o, să „intercepteze" banda de traficanți.

— Pe legea mea, domnule, spune cineva într-o franceză curată, v-ați curățat. Permiteți. Sînt sergentul Rondier din al patrălea de parașutiști. Mai precis, fostul sergent Rondier. Pe Rabezavana ăsta îl cunosc de cînd...

Amuțește. Bîlbîie ceva neinteligibil.

— Mamma mia ! se vaicără cineva.

— Mucles, maltezule ! Una contra o sută, că te cheamă Rabezavana să te-ntîlnești cu strămoșii ăia care erau piraţi de-adevăratelea.

La ieșirea grotei se alinie zeci de torțe. Lumina lor pîlpîită aprinde strălucirii oțelii în fierul suliţelor. Ștefan Bogdan judecă rapid raportul misiunii cu situația creată. Hotărîrea e imediată și fermă.

— Ciufule, trebuie să înceteze comedia asta... Hei, voi de-afară. Spuneți-i nobilului Rabezavana că noii prizonieri vor să-i vorbească... Nu sîntem de pe „Jamaica"...

— Aiurea ! mîrîie un glas de alcoolic.

— Aparținem unei misiuni...

O melopee psalmodiată într-o limbă sonoră și aspră pătrunde în grotă, dobîndind o putere de sugestie neobișnuită.

— Dumnezeu să aibă grijă de sufletele noastre...

— Ți-au slăbit balamalele, parașutistule !

Intră cîțiva bărbați atletici, drapați în mantii albe. Lumina fumegîndă a făcliilor tremură pe lespezile poroase, lungindu-le umbrele. Ștefan Bogdan des-

lușește chipurile celorlalți prizonieri. Patru figuri de ocnași înrăiți. Al cincilea poartă un veston militar — parașutistul — își spune.

— Războinicii hovași, bîlbîie parașutistul... Îi cunosc... Aia tatuați de la intrare, malgași.

Măreți, cu gesturi rituale, războinicii hovași le taie legăturile.

— Testamentul, Rondier, mîrîie cel numit Jorik, un vlăjgan cu părul blond, încîlcit, neras de multă vreme, cu tricoul de marinar făcut ferfeniță. La îndemnul războinicilor, Ștefan Bogdan iese afară. În poala cerului stropit din belșug cu stele, se arată creștetul rotund al lunii.

Poteca, încorsetată între doi pereți verticali de lavă împietrită, urcă în pantă ușoară, pînă în pragul unor scări săpate în piatră. Tălpile de cauciuc ale pilotului pipăie urmele roase de veacuri în trepte.

— Comandante, îi șușotește Ciufu... Profesorul nu ne-a pomenit nimic de regina asta antropofagă. O fi frumoasă, măcar ?... Crezi că ne va lăsa liberi, după ce i-om arăta buletinele de identitate ?

— Nu-mi prea arde de rîs ! Nu i-ai văzut pe clienții ăștia de pușcărie ?

— Cine dracu' i-a pus să vină aici ?... Cu toate astea, n-am de loc chef să asist la un sacrificiu.

Mutrele solemne ale hovașilor nu prevestesc nimic bun.

— Caut să discut cu Rabezavana, spune pilotul și se simte stupid.

Treptele se răsucesc în cochilie de melc, intrînd sub niște bolți cioplite grosolan. Galeria se menține la orizontală, străjuită din interval în interval de malgași tatuați și vopsiți în culorile de război. Pașii prizonierilor răsună spart sub bolțile transpirate.

Atunci cînd ies într-un amfiteatru imens, săpat în terase suprapuse, înțesate de oameni purtători de torțe, Ștefan Bogdan are intuiția că se găsește în spatele stîncii care reprezintă statuia reginei. Pe cea mai înaltă terasă așezată sub creastă, dominînd întregul peisaj, stau oameni drapați în alb, ca cei din escortă. Sînt al niați în stînga și dreapta unui altar rectangular, deasupra căruia se ridică bustul gol al unei femei, cioplit cu multă măiestrie. Focul scăzut care pîlpîie pe altar lasă în umbră capul zeiței.

La apariția prizonierilor, mulțimea adunată în amfiteatru scoate un strigăt cîntat, plin de ură.

— Brrr ! Mi se zbîrlește carnea pe mine, spune Ciufu. Oamenii ăștia au rămas în preistorie.

Ajunseseră la o platformă lunguiață, suspendată deasupra amfiteatrului. Garda hovaș se înșiră pe marginea platformei, plecîndu-și sulițele. Ștefan Bogdan își dă seama de ce sînt prizonierii apatici și blazați. Întregul masiv stîncos pare năpădit de gărzi.

Prin intrări laterale continuă să vină purtătorii de torțe, în ritm de procesiune sacră. Melopeea, cu implicații sălbatice, se ridică între blocurile granitice, spre cerul cu constelații surîzătoare. Dintr-o nișă țîșnesc, cu pași moi, cîteva dansatoare. Poartă brățări de aur la încheieturile mîinilor și ale picioarelor, au pieptul gol, iar în jurul șoldurilor pline, o centură de rafie cu franjuri lungi pînă la genunchi. După ce înconjoară prizonierii într-o fugă ritmată, unduindu-și brațele și umerii, trec în fața lor, mimînd un dans fără nici un echivoc.

— Dansul dragostei, Ciufule.

— Sînt minunate !... Păcat de ele...

— Folclorul hovașilor, mai ales cel din regiunile sălbatice, e plin de mistică, dar și de un realism profund. Îmi pare rău că nu-i Fosila cu noi... Ar fi făcut studii strălucite de psihologie, cu deosebire aplicate la evoluția eului.

— Mda ! bodogăne inginerul, surprins de entuziasmul comandantului și jignit în același timp de comentariile celorlalți.

— Fiecare din ele costă pe puțin 500 de dolari la circul din Rio...

— Șapte sute de lire la ceainăriile din Kordofan, Yorik, băiatule.

Cele șapte dansatoare rămîn nemișcate, cu capetele plecate, cu mîinile strînse la subțioară, într-o atitudine de așteptare supusă. Melopeea stranie în-

cetează și ea. Tot poporul acela de umbre ridică torțele ca la un semnal. Se aud sunete stridente de fluier. Răpăit mărunt de tobe. Instrumente de coarde, înginîndu-le.

— Rabezavana !...

Întregul amfiteatru vuiește. Războinicii își agită armele. Dansatoarele ies din nemișcare. Se cutremură din umeri pînă-n tălpi. Zvîrlindu-și brațele deasupra capului, încep un dans plin de energie. Lîngă altar, sub bustul de piatră al statuii, apare un bărbat uriaș, învelit într-o mantie purpurie.

— Rabezavana ! cheamă încă o dată tribul.

— Ranavalo ! răspunde cu voce de bas bărbatul, prosternîndu-se în fața statuii.

Cineva pune materii inflamabile pe altar. În clipa cînd Rabezavana se ridică, țîșnește un mănunchi de flăcări violete, scoțînd din umbră chipul reginei de piatră. Ștefan Bogdan recunoaște copia fidelă a celeilalte regine. Cu aceleași buze de carmin, cu același zîmbet enigmatic. Escorta îi împinge la picioarele altarului. Dansatoarele, aținate de bătaia mărunță a tobelor și de aromele pătrunzătoare ale mirodeniilor arse în amfore uriașe de lut, se mișcă în delir. Deasupra crestelor granitice se ivește luna.

Prizonierii stau față în față cu Rabezavana. Văzîndu-l, Ștefan Bogdan înlătură gîndul de a-i vorbi.

Trebuie găsită altă soluție... Omul acesta uriaș, cu trăsături nobile și semețe, are o privire necruțătoare. Găsise calea spre inima tribului său, chemînd în ajutor tradiția lui de luptă, credințele lui, zeii lui. Îi satisfăcea setea de răzbunare. Îi aținase pînă la paroxism, ieri, ura împotriva colonialiștilor, astăzi, împotriva traficanților. Din punctul lui de vedere, Rabezavana are dreptate. Ar fi fost nebun să renunțe la magia ritului multisecular, de dragul anului geofizic internațional. Izolat de lume în munții lui sălbatici, se apăra de traficanți cu mijloace energice și de necombătut.

Ochii pilotului fac un tur de orizont, cercetînd cu luare-aminte fiecare amănunt al altarului și statuii. Micile și marile șiretlicuri cu care conducătorii de popoare, în complicitatea preoților, au impresionat și sugestionat masele, își au originea în originea religiilor. Pe aici, prin preajma altarului, trebuie să fie vreo intrare secretă, prin care apare Rabezavana. Ciufu, galben, face eforturi vizibile să se stăpînească. Se aud vorbele scuipate printre dinți de Yorik, cel cu clădăraia blondă :

— Rondier, parașutistule, te-ai flecit de tot, viteazule. Apoi tare : Hei, Rabezavana ! Isprăvește cu comicăriile astea. Care-i la rînd în abatorul tău murdar ? Ne ai la mînă. Sfîrșește pînă nu-mi ies din țîțîni !

„În spatele fiecărui cuvînt asudă rece frica și lașitatea", își spune pilotul.

Rabezavana nu-l învrednicește cu un răspuns. Un giulgiu de mătase roșie, aruncat nu se știe de unde, cade pe umerii celui numit Cotoiul. Omul se face livid. Din amfiteatru se ridică un detunet de glasuri pline de satisfacție. Doi hovași îl apucă pe condamnat de umeri, aruncîndu-l pe treapta din fața altarului. Ciufu se cutremură, lipindu-și umărul de umărul pilotului.

— Sinistru, comandante !

— Fii atent... Cînd mă vezi sărind, ține-te după mine.

Inginerul n-are timp nici să se mire, nici să răspundă. De după colțul din stînga al altarului își face apariția un bărbat aproape gol, pe pieptul căruia e zugrăvită cu ocru o lună plină. Trupul sculptural, uns cu uleiuri, strălucește ca o statuie de abanos. Bărbatul poartă pe palme un kriss uriaș, învelit într-o bucată de mătase, identică celei din care este cusut giulgiul condamnatului. Cu pași solemni, trece în fața lui Rabezavana, ridicînd krissul pînă la înălțimea frunții. Melopeea tărăgănată se frînge. Amfiteatrul se cufundă într-o liniște profundă. Se aude numai respirația gîfîită a prizonierilor, pîrîitul torțelor și vaierul îndepărtat al cascadei. Un fir de vînt strecurat printre stînci culcă limbile de flăcări de pe altar. Cotoiul privește halucinat în gol. Cînd bărba-

tul dezvelește krissul cu mișcări sacerdotale, Ștefan Bogdan face un salt prelung, izbindu-l cu pumnul în tîmplă. Înainte ca Rabezavana să-și vină în fire, pilotul — care smulsese arma celui doborît fără un scîncet — îi propteşte vîrful în beregată.

— Toată lumea în spatele altarului ! ordonă surd Ștefan Bogdan. Ciufu, prevenit, și Yorik, cu reflexele bine puse la punct, țîșnesc de sub nasul santinelelor încremenite, antrenînd restul prizonierilor. Cotoiul, înviat subit, îi face o figură de jiu-jitsu hovașului din dreapta sa, aruncîndu-l peste cap. Cînd Rabezavana și santinelele își vin în fire, prizonierii dispăruseră prin ușa scundă, săpată în piedestalul statuii. Cel din urmă, intră Ștefan Bogdan.

Pînă acum toate prevederile i se împliniseră. Reușita sau înfrîngerea rămîn și pe mai departe spînzurate de un fir de păr. Detunetul de răcnete care sfîșie noaptea îi încordează voința, încărcîndu-i nervii cu electricitate. Banda de traficanți trebuie predată autorităților, ca să-și dezvăluie toate articulațiile și ramificațiile. Dar ei ?... Piatra care acopere intrarea se rotește în jurul unor țîțîni de fier, bătute în stîncă. O torță, înfiptă într-o crăpătură, luminează tremurat o încăpere semicirculară, din care se deschid mai multe galerii. Ștefan Bogdan, ajutat de Ciufu, împinge piatra, astupînd intrarea. Un lanț grosolan și masiv, fixat cu o pană tot din fier, servește de încuietoare. Îl prind la locul lui.

— Pe care dintre găurile astea de guzgan o apucăm ? întrebă gîtuit Yorik, smulgînd torța din crăpătură și indicînd pe rînd deschizăturile galeriilor.

— În nici un caz pe cea care duce în corpul statuii... Ne-am tăia singuri orice retragere. Să încercăm în jos. După cîte știu eu... Fără să-și isprăvească vorba, Ștefan Bogdan ia torța, precipitîndu-se pe scările care se afundă în măruntaiele muntelui.

— Pas gimnastic, personajelor ! aude din urmă glasul tăios al lui Ciufu, și se bucură că inginerul expediției s-a constituit într-un fel de escortă al acestui convoi pestriț și dubios.

Scara pe care o alesese coboară aproape pe verticală. După cele dîntîi trepte, pilotul își dă seama că se află în interiorul unei construcții vulcanice. Sărind treptele cîte trei odată, ajunge într-o nouă încăpere subterană, de data asta înscriind un cerc perfect. Ștefan Bogdan ridică torța. Flacăra tremurată linge mase compacte de lavă. Nici o galerie. Nici o spărtură. Nici măcar o fisură.

— Ne-am ars, comandante ! îi șoptește Ciufu... Hai să ne-ntoarcem, pînă nu smulg hovașii lanțul din țîțîni.

— Stai aici !... Adulmec totuși aer proaspăt.

Se adună cu toții în centrul încăperii.

— Au să ne ucidă în torturi groaznice, bolborosește fostul sergent de parașutiști...

— Nu cred, răspunde plimbîndu-se cu torța de jur împrejurul zidurilor... Aha... La mine !

Flacăra pînă atunci calmă începe să oscileze violent. Pe fețele prizonierilor, chinuite de spaimă primitivă, se ivește o rază de speranță hulpavă. Cînd pilotul ridică torța, descoperind o grotă săpată la înălțimea unui om, măruntaiele muntelui se umplu de rîs. Un rîs sec, tăios, amenințător, amplificat în galerii, strivit de pereți, reflectat și comprimat în încăperile subterane, cu inflexiuni de nebunie și supraomenesc, necruțător ca un sfîrșit.

Un platou golaș, cu versanții abrupți și stîncoși. La o sută de metri sub platou, nesfîrșitul pădurii virgine. Spre nord, dincolo de firul unei văi pe fundul căreia curge un torent, se vede silueta gigantică a muntelui Tsaratanana. La intervale scurte, matematice, luna ridicată spre zenit poleiește elicea unui elicopter, desprins din întunericul văii. Aparatul se ridică pe verticală, depășește înălțimea platoului, înregistrează semnalele luminoase ale unei lanterne, apoi aterizează ca o umbră, în ronrăitul domol al motorului. Unul după altul au ieșit din lungul văii și au poleit elicele, aterizînd pe locul indicat de lanternă, trei aparate. Se taie motoarele. Se aud ordine date cu glas scăzut. Portierele se deschid și se închid. Cîteva siluete se îndreaptă spre elicopterul aterizat

în centrul platoului. Un bărbat atletic, cu automatul între genunchi, urmărește atent comunicările pe care i le face radiotelegrafistul. Pilotul elicopterului privește undeva pe cer. Elicopterul adăpostește cinci inși ieșiți parcă dintr-un film cu piraţi. Între ei un arab cu burnuz și un negru îmbrăcat într-un fel de jiletcă albastră, cu nasturi de alamă, așa cum poartă liftboy-ii marilor hoteluri.

— Caroul 52 A ; C.

— Caroul 101 ; F ; Y ; repetă bărbatul atletic, căruia cineva îi spune în germană „Herr Hauptmann". Ia vezi, Rechinule, unde vine asta ?

— Circa 2 kilometri Nord de Peștera Reginei, căpitane.

— Ascultă, Rechinule... Nu crezi cumva că malgașul ăla afurisit ne atrage în vreo cursă ?

— Aiurea ! Se răzbună pe Rabezavana... I-am dat înapoi nevasta. Așteaptă de la tine carabina.

— Mda !... Unde dracu ne indică locul de aterizare ? După cîte știu eu, la nord de Peștera Reginei e numai creastă, prăpastie și pădure virgină... *Also, mein Herr !* Vedem la fața locului...

În dreptul portierei așteaptă doi bărbați în scurte de piele. „Căpitanul" se pleacă în scaun, scoțîndu-și capul afară.

— Țineți-vă după mine, ordonă el. Razia spre centru, după metoda știută. Nu cruțați pe nimeni. Rabezavana ăsta trebuie pus cu botul pe labe.

— Ce facem cu Yorik și ai lui, căpitane ?

— Să fie sănătoși, Karl ! La aparate !

Se simte apucat de braț. Își trage capul în carlingă, bodogănind.

— Căpitane, recepționez un mesaj străin... „Pescărușul albastru" S.O.S.... „Pescărușul albastru" S.O.S. *Per bacco !* A-ntrerupt emisia.

„Căpitanul" se scarpină la ceafă, plimbîndu-și unghia de la carourile înconjurate cu creion roșu, pînă la pata albastră care fixează lacul Reginei.

— Rabezavana a comis o greșeală de tact, mormăie el înciudat, care o să ne aducă pe cap toate forțele republicii. Dă-i drumul, Albert, și repede !

După cîteva rateuri, motorul elicopterului începe să duduie înfundat. Celelalte două aparate își pornesc motoarele. Platoul se umple de vuiet.

*

Cîteva precizări :

— Autoritățile militare ale Republicii Malgașe nu dețin informații precise și ample asupra naturii, scopurilor, mijloacelor și intențiilor echipajelor de pe elicoptere, lansate de vasul „Jamaica", staționat într-un golf adînc, discret și adăpostit la sud de Maintirano.

— Cunoscută de către organele Poliției Internaționale, „Jamaica" navighează sub pavilion panamez. Este suspectată de trafic de stupefiante, radio re-

clamă ilegală, făcută în favoarea unor firme dubioase, transport clandestin de arme și condamnați politici sau de drept comun.

— În echipajul elicopterelor semnalate mai sus, ca și în echipa de comandă a vasului, există ofițeri de parașutiști ai unor state europene, care, din anumite motive, după cel de al doilea război mondial, războiul din Indochina și cel din Algeria, au preferat această soluție.

— Echipajele sînt fracționate pe niște grupe de „Comandos", în alcătuirea cărora, pe lîngă cîțiva ratați și diverși escroci, intră ca „mînă tare", cam doi de grupă, criminali evadați din coloniile penitenciare ale Marii Britanii, Franței și Spaniei.

— Expediția Științifică „Pescărușul albastru" nu posedă nici o zecime din informațiile pe care le au despre „Jamaica" susnumitele autorități.

Urmarea acestei lipse de informații va crea cîteva echivocuri, dintre care, unele, în sfera fatalului.

— Pînă la răsăritul lunei din noaptea indicată, nu se precizaseră intențiile grupului de elicoptere și nici misiunea lor ilegală.

Emil Voicu apucă mîna Stelei, întrerupîndu-i emisia.

— Nu! Sub nici un motiv, nu!

— Cum ? O să-i lăsăm în ghearele fanaticilor ? De dragul cui ?

Furia îi înzecește frumusețea și feminitatea.

Emil Voicu apasă pe butonul contactului, scoțînd aparatul de radio din circuit. Stela se lasă în scaun, frîntă.

— Stela dragă, dă-mi cuvîntul tău că n-ai să întreprinzi nimic pînă mîine la amiază. Că n-ai să chemi în ajutor autoritățile. Gîndește-te, Stela, la misiunea noastră, ca la un mesaj al păcii ! Un mesaj al omeniei... Al chemării oamenilor de toate culorile spre conștiința lor umană. Nu ne e îngăduit să vărsăm sînge. Nu ne e îngăduită forța. Stela, dragă Stela ! Să fim noi mesagerii marilor idei de umanitate și fraternitate.

Stela își ridică fruntea, privindu-l uimită.

— Sînt cuvinte mari, pline de conținut, pe care le-am demonetizat, le-am golit de esență, strigîndu-le la toate colțurile. Uite, aici, în insula asta îndepărtată, să le redăm valoarea prin ceea ce făptuim. Totdeauna ai fost o entuziastă, Stela !

— Iartă-mă !

— Tu rămîi la hidro, pînă mîine la prînz. Dacă nu-ți dăm nici unul semne de viață, atunci...

Ridică din umeri :

— Întîmplarea, cîteodată stupidă, poate să ne curme drumul. Unul, din patru, tot va ajunge să ducă în țară rezultatele cercetărilor. Asta e esențialul.

Restul n-are decît o importanţă momentană. Acum încearcă să ajungi cumva pînă la malul nordic. Nu ştiu unde ar fi mai bine să staţionezi peste noapte.

Îşi aruncă privirea pe cadranul ceasului de bord.

— De altfel, nu mai sînt decît patru ore de-ntuneric.

— Nu-mi purta de grijă !... Mă întorc aici. Să stabilim un cod de semnale. Ia-ţi pistolul de rachete. Una cu trei stele roşii : pericol şi mînă liberă. Albă cu trei stele : totul în regulă...

Stela se aşază la postul de pilotaj, cu senzaţia unei responsabilităţi totale.

Emil Voicu aprinde proiectorul. Dezleagă parîma, sărind caraghios şi asimetric pe bord. Stela porneşte motoarele. Mîinile crispate pe coarnele manşei îi transpiră abundent. „Pescăruşul albastru" răspunde ascultător şi sensibil la comenzi. Malul insulei se îndepărtează cu repeziciune. Proiectorul taie o pîrtie de argint în vagul nopţii ecuatoriale.

Fostul sergent de paraşutişti Rondier, unul din cei „cu greutăţi" după puch-ul din Alger, ascultă ecourile stîrnite în galeriile muntelui, cu faţa crispată şi ochii holbaţi.

— Nici o scăpare ! bîlbîie. Buzele îi sînt vinete. Sudoarea galbenă şi abundentă îi acopere fruntea. Au înviat morţii de la Vohemar, domnule căpitan...

Ah !... Uitați-i... Vin !... Și i-am împușcat numai în ceafă, așa cum ați ordonat. Numai în ceafă, Dumnezeule ! Au să-mi vadă sîngele de pe mîini... Ascundeți-mă, domnule căpitan. Vă implor, ascundeți-mă !

Vorbește cu convingere, privind undeva în gol. Deodată se chircește, ridicîndu-și mîinile cu degetele crispate, pînă aproape de ochi.

— Sînge !

— Cotoiule ! Ridică-l și împinge-l în galerie... Totdeauna am spus că e o cîrpă. Maltezule, ține umerii, să pot ajunge sus.

Yorik se cațără pe urmele lui Ștefan Bogdan.

Tunelul urmat de pilot ține cîtăva vreme orizontala. În stînga și dreapta se deschid firide înguste ca niște carcere. Izbește cu piciorul ceva metalic care se rostogolește zăngănind. Îngenunche.

— Ce-i, comandante ? întreabă Ciufu.

— O armă.

— Dă-o-ncoace ! Grozav ce-i simt lipsa. Pe onoarea mea !

Ștefan Bogdan ridică o pușcă plină de mucegai și rugină. Baioneta, frîntă la mijloc, răstoarnă cîteva oase mucede. Pilotul vîră torța în firida din dreapta, plină cu schelete omenești, lanțuri, paftale de centură și catarămi de raniță.

— Vreo piedică nouă ? se aude din spate glasul lui Yorik.

— Cei din al patrulea, bîlbîie Rondier. Doamne, Dumnezeule, aici dispăruseră...

Cineva trage o înjurătură cumplită.

— Rabezavana se dovedește tradiționalist, spune maltezul... Am să-i scot măruntaiele, dacă scăpăm de aici.

Ștefan Bogdan îi trece pușca lui Ciufu. Oricum, este o armă. După o cotitură, galeria se sfîrșește brusc în gura pătrată a unui puț. Ștefan Bogdan îngenunche din nou, luminînd interiorul puțului. Așa după cum bănuia, pereții opuși sînt ciopliți din loc în loc, și cu puțină îndemînare se poate coborî. Fără să ezite, ia făclia în dinți, trecîndu-și picioarele peste marginile scobiturii.

Coborîrea se face fără nici un incident. Ajung într-o grotă uriașă, în care pașii se multiplică la infinit. Lumina torței abia descifrează cîțiva metri pătrați de lavă stratificată în valuri. Sus, la o înălțime pe care n-o pot aprecia, tavanul grotei se adună într-un horn vulcanic, al cărui crater poartă o vagă dîră de lumină lunară. Acolo licăresc îndepărtat cîteva stele. După cîțiva pași, Ștefan Bogdan își dă seama că se află pe o terasă destul de îngustă, că dincolo de terasă e prăpastia și că fundul prăpastiei e acoperit cu apă.

— Toată lumea se adună aici ! Nu mișcă nimeni pînă nu cercetez locul, șoptește.

— Toată lumea... Aici... Cercetez... Se adună... hăulește grota, zvîrlind cuvintele dintr-un perete în

altul, încurcîndu-le, amplificîndu-le, răstălmăcindu-le, întesîndu-le cu o forță sonoră de neimaginat.

Cu toate că întîlnise o grotă asemănătoare în Munții Lunii, Ștefan Bogdan se-nfioară. Fețele descompuse ale prizonierilor, bărboase și supte, trădează pentru întîia oară o mare încordare interioară. Ciufu, în schimb, își vîră nasul în cronometrul brățară, cronometrînd durata ecoului.

— Nemaipomenit... Ce acustică...

— Ce acustică... stică... ăăă... pomenit... raspunde grota.

Apoi interiorul se umple iarăși de rîsul care-i urmărește ca un blestem. Infinit mai puternic, infinit mai ironic și mai sălbatic. Un rîs izvorît deopotrivă din fundul prăpastiei, din pereți, din bruma de cer care se întrezărește deasupra capului lor. Rîd mineral straturile ancestrale de lavă, rîd sonor legile acusticii, rîde găunos timpul, rîde ecoul. Deodată, din zeci de galerii neștiute și nebănuite, apar șiruri de oameni purtînd torțe și arme. Nimeni nu le-ar fi bănuit existența, dincolo de întuneric. Grota se taie în felii filfîinde de lumină. Atunci fugarii pot să vadă :

De jur împrejur, o terasă lată de cîțiva metri. La mijloc, prăpastia. Dincolo, Rabezavana, înconjurată de oameni în alb. La un semn, oamenii în alb își zvîrlu torțele în prăpastie. Mici șimburi de lumină, comete microscopice cufundîndu-se în adînc. Adîncul

pardosit cu lespedea umedă a unui lac subteran. Și malurile lacului înțesate cu crocodili miniaturali, treziți de zgomot și de lumină, frecîndu-și solzii și mișcîndu-se încet.

— Dar sînt morți ! Sînt morți pentru totdeauna ! răcnește neomenește fostul sergent Rondier, smulgîndu-se din mîinile Cotoiului. Morți !... Eu i-am împușcat, în ceafă...

Înainte de a-l putea opri cineva, își face vînt în prăpastie. Grota se umple de răgnetul lui prelung. Plescăitul corpului izbind apa se adaugă ecoului, și mai tîrziu solzii crocodililor frecîndu-se unii de alții, în învălmășeala primitivă a foamei.

„Pescărușul albastru" trage ușor la țărmul nordic al lacului. Emil Voicu sare pe stînci, căutîndu-și echilibrul. În deschizătura carlingei, Stela, cu trupul pe jumătate scos afară, îi face un semn de îmbărbătare. După o clipă, motoarele își îndeasă huruitul, și hidroul, cu aripile poleite de lună, încrețește fața lacului, virînd elegant spre insulele care-l adăpostiseră pînă atunci.

Singur. La drum, Emil Voicu ! Dar unde, la drum ? Există o beție a folositorului. Emil Voicu se știe folositor. Emil Voicu trăiește beția dăruirii. Vrea să se dăruiască. Nimic incert. Nimic nebulos.

O scurtă investigație, la razele puternice ale bateriei. De undeva, din munte, chiar din măruntaiele muntelui, peste zgomotul cascadei și motoarelor hidroului, distinge o melodie stranie. Face cîțiva pași pînă sub masivul granitic. Un braț mort al lacului pătrunde în stîncă, printr-o hrubă acoperită de vegetație luxuriantă. Zgomote. Plescăituri. Se ascunde în spatele unui bolovan. Lianele care acoperă hruba se mișcă violent. Oroare. Iese la suprafață un crocodil imens, ducînd în gură piciorul însîngerat al unui om alb. După o clipă ies alți crocodili, căutînd să-i smulgă prada. Se încinge o luptă neîndemînatică, cu pîndiri și mișcări nebănuit de repezi. Emil Voicu își șterge fruntea cu mîneca. Se strecoară din dosul bolovanului, plimbîndu-și fascicolul de lumină pe liziera întunecată a subarboretului grămădit la poalele muntelui. O spărtură. Intră. O potecă. Începe să urce. Serpentina. Liane. Tufișuri. Urcă E ud. Urcă mereu. De cînd ? Miros amețitor de vanilie și orhidee. Adieri dulci de balsamodendroni și cu deosebire de mirt înflorit. Pădurea respiră în noapte prin toți porii. Umezeala stăruie sub bolțile vegetale, aproape de condensare. Pădurea Madagascarului, aici, sub musonul indian, are virulența celei africane. Păstrează imaginea ei aeriană. Nesfîrșită. Imensă. În Madagascar nu trăiesc *ungulate* [1], în afara lui *Pota-*

[1] — animale cu unghii în formă de copită.

mochoerus larvatus, un porc de apă local, neîndestulător să țină pe seama lui carnivorele mari. În Madagascar n-are să se teamă de fiare, în afara șarpelui boa, și, vede bine... a crocodililor. Piciorul omenesc însîngerat, cu carnea sfîrtecată, îl obsedează... Al cui o fi ? Nu-ndrăznește să se gîndească la echipaj. Urcă mereu, rostogolind pietre, fără nici o precauție... Stop ! În mijlocul potecii năpădită de vegetație se oprește un *tanrec*[1] obișnuit, *Centetes ecaudatus.* Iată-l pe cel mai mare dintre insectivorele cunoscute. Cu botul lung, semănînd leit cu un arici, tanrecul privește mirat la lumina care-l paralizează. L-ar recolta pentru colecție. Centetidele sînt printre cele mai primitive mamifere placentare ale contemporaneității.

Un foșnet în lianele împletite peste potecă, un trup negru-roșcat de pisică, prevăzut cu o coadă în dungi traversale, descriind un salt sub razele bateriei, chițăitul gîtuit al bietului tanrec — și poteca e din nou liberă. Vari, *Lemur Varius*[2] din familia lemuridelor[3] aparținînd prosimienilor, endemici pentru insulă... La dracu. N-are vreme de științe naturale. Se aude bolboroseala din ce în ce mai accentuată a unui șuvoi. Totuși, poteca continuă să urce. Panta se accentuează.

---

[1] — mamifer carnivor din Madagascar.

[2] — o specie de mamifere asemănătoare maimuțelor, cu blana alb-negru.

[3] — subordin al mamiferelor, asemănătoare cu maimuțele.

Merge pe o creastă prăbușită vertical în stînga, ușor ondulată în dreapta. Vegetație de platou, prin care răzbate luna. O secțiune tronconică, pe buza căreia se sfîrșește poteca. Dincolo, cu cîțiva zeci de pași mai jos, o terasă acoperită cu semănături. Secțiunea largă de cinci-șase metri n-are nici un fel de pod. Stînge lumina și se ascunde în tufișurile care năpădesc creasta. La capătul semănăturilor se ivesc patru siluete. Se apropie. Ajung la marginea cealaltă a prăpastiei. Dezleagă o frînghie groasă, pe care el a crezut-o o liană crescută anarhic. Unul dintre ei se agață de ea și-și dă drumul în gol. Execută un arc de cerc cu bucla scurtă, apoi aterizează ușor, la cîțiva pași de locul unde s-a ascuns. Zvîrle frînghia înapoi, și operația se repetă pînă cînd tot grupul trece dincoace. Oamenii vorbesc cu glas scăzut, într-o limbă guturală. Sînt pe jumătate goi. Desfac tufișurile în partea opusă celei din care veniseră și se pierd în pădure. Naturalistul răsuflă ușurat. Frînghia rămăsese aici, legată de trunchiul unui arbust. Îi trebuiesc cîteva clipe s-o dezlege. Se agață cu toată puterea, dîndu-și drumul în gol. Pendulul simplu închipuit, de frînghie, cu unul din capete legat zdravăn în crengile unui tamarisc uriaș, îl izbește cu genunchii de marginea terasei opuse. Nu calculase bine înălțimea. Cu toată durerea își dă drumul, înfigîndu-și unghiile în crețurile lespezilor de lavă.

Prizonierii sînt din nou în fața reginei de piatră. De data asta, legați fedeleș și priponiți de belciugele înfipte în stîncă. Ștefan Bogdan, legat la picioarele altarului. Cîteva santinele hovași, înarmate cu automate, se așază turcește prin preajmă. Închinătorii lui Ranavalo se strîng la sfat, în amfiteatru. Luna trece spre asfințit. Lîngă Rabezavana își face apariția un bătrîn cocîrjat, cu părul alb, crescut în plete. Cîțiva hovași se agită în jurul conducătorului, amenințînd prizonierii cu pumnii.

— Se ciorovăiesc cu marele preot, spune Yorik. Rabezavana vrea să ne sacrifice, marele preot îl sfătuiește să aștepte pînă mîine noapte. Am mai văzut figura, acum două nopți. Luna a trecut pe deasupra reginei, și jertfa nu va mai fi primită.

Iarăși constată Ștefan Bogdan apatia aproape tembelă a traficanților. Așteaptă cu interes, dincolo de dramatismul clipei, un semn care să-i umanizeze. O amintire care să le dea alt conținut, decît vulgaritatea și stupidul. Nimic. Impasibilitate și înjurături ucise între dinți. Îi atrage atenția Ciufu. Îl inundă un sentiment cald, copleșitor. Inginerul lucrează ceva, cu discreție maximă...

„În buzunarul 3 bis, își spune Ciufu, am încă lama de bomfaier".

Pentru că santinelele par foarte interesate în ceea ce se discută cu atîta risipă de gesturi în amfiteatru, el are să se ostenească în această experiență unică :

ce poate face o lamă de bomfaier contra unor liane de Madagascar ?

Nu poate mișca mîinile, decît cîțiva centimetri lateral și alți cîțiva centimetri pe verticală. E prea puțin. Încearcă să se atîrne în legături. Mda ! Se adaugă alți cîțiva centimetri de joc pe verticală. Încet, abia perceptibil, ajunge cu vîrful degetelor la clapa buzunarului 3 bis, cusută pe șoldul stîng. În clipa cînd simte lama sub degete, două femei năvălesc în amfiteatru, prăbușindu-se la picioarele lui Rabezavana. Vorbesc amîndouă deodată, arătînd spre același punct, undeva la picioarele zidului de stîncă. Rabezavana le ascultă puțină vreme, apoi, aruncîndu-și poalele mantiei peste umăr, coboară treptele, dispărînd prin una din galerii. Mulțimea se împrăștie ca suflată de vînt.

— Nu știu ce dracu spuneau sclavele lui Rabezavana, mormăie Yorik. Haide, Cotoiule ! Te-ai pleoștit de tot. Viața e pretutindeni grea. În „Iadul verde" nu era mai bine ca aici. Cel puțin pe „Jamaica" am văzut jumătate din lume, lucru care, dacă mă gîndesc bine, nu l-ai fi putut face ca inginer. Ei ! Atenție, savanților ! Ne vizitează marele preot.

După ce-și revine, Emil Voicu străbate semănăturile identificînd orezul de munte madagascarian, varietate care se ridică pînă la altitudinea platourilor

alpine și n-are nevoie decît de apa ploilor. De acolo intră într-e niște țarcuri, în care sînt închise cîteva zeci de oi și capre. Tablou familiar și mirosuri caracteristice satelor românești de munte. În pieptul de lavă al platoului se deschid, unele lîngă altele, o sumedenie de grote. În fața unora din ele ard, mocnit și fumegat, cîteva focuri.

Oile îl simt și încep să se miște neliniștite. De undeva, de aproape, se aud hohote înăbușite de plîns, susținute de melopeea jalnică a unui fel de bocet. Sînt glasuri de femei. Apoi, un strigăt neomenesc, de om înjunghiat. Nu poate veni decît din grota acoperită cu cîteva piei de capră, scobită în spatele ultimului țarc. Ridică cu mîna, tremurînd, pieile de capră. O hrubă plină de fum. Pe pereții zgrunțuroși, cîteva blăni de oaie. Două torțe înfipte în niște brațe de fier. Pe un culcuș de rafie se zvîrcolește, aproape goală, o femeie tînără. Are ochii ieșiți din orbite și fața cu trăsăturile descompuse, lac de sudoare. La căpătîiul din blăni, se schimonosește o băbătie hidoasă, îmbrăcată într-un costum ritual. În jurul gîtului, băbătia poartă un colan alcătuit din capete de iguane. Un vas de aramă, așezat pe vatra de bolovani, scoate aburi iuți și înăbușitori. La picioarele suferindei se tînguie sufocant cîteva femei. Bogăția interiorului se manifestă ostentativ, prin numărul mare al blănilor de oaie. Acolo, în fund, naturalistul întrezărește un mic altar, străjuit de patru amfore.

Chirăitul speriat al vrăjitoarei întrerupe melopeea celor de față. Emil Voicu intră în grotă, făcîndu-și loc lîngă așternutul de rafie. Tînăra nu poate naște. Nu trebuie să fii medic, ca să vezi asta. Îl privește halucinată, ca pe-o vedenie înspăimîntătoare. Printr-un efort supraomenesc, mama se trage, dîrdîind, lîngă zidul de piatră, apărîndu-și pîntecul. Băbătia pune mîna pe o țepușe de lemn. Celelalte femei se înarmează cu tot felul de unelte casnice. Emil Voicu își scoate ochelarii, și-i șterge tacticos, apoi îngenunche lîngă suferindă, vorbindu-i blînd în românește, în vreme ce-i aranjează cu dibăcie blănile de la căpătîi :

— Nu te teme, draga mea ! Nimeni n-o să-ți facă nimic. O s-o chemăm pe Stela, și totul se va aranja cum e mai bine... „E cazul să compui niște semne hieratice, amice, altfel vrăjitoarea te priponește cu țăpoaia".

Descrie cu mîinile volute complicate deasupra pîntecului umflat peste măsură, apoi țese bolnava cu arabescuri din tălpi pînă în creștet. Se gîndește că numai o poezie ar completa armistițiul. Fir-ar să fie, că niciodată n-a învățat versurile pe de rost ! Cu tot regretul, nu poate fi pașnic pînă la capăt. Cum vrăjitoarea nu știe ce să facă, zgîindu-se cu ochi mici și veninoși din dosul unor pleoape scurte, fără gene, naturalistul se ridică brusc, îi smulge țăpoiul din mîini și începe s-o croiască peste șale. Chirăind în-

spăimîntată, băbătia o rupe la fugă, fluturîndu-și zdrențele. Celelalte femei îi țin urmele, în afara unei nubile, parcă sculptată, care i se prăbușește la picioare, îmbrățișîndu-i-le, cu ochii în lacrimi. Emil Voicu o ridică cu blîndețe, făcîndu-i semn să dea în lături pieile de capră de la intrare și să scoată vasul cu buruieni. De afară se aud glasuri din ce în ce mai multe și mai intărîtate. Printre cele muierești, se amestecă cîteva, guturale, de bărbați. Aerul curat al nopții se tîrăște în vizuină, înfiorînd așternutul de rafie și flăcările mocnite ale focului. Găsește un ulcior cu apă. Își înmoaie batista. O petrece peste fruntea asudată a mamei. Deodată, glasurile de afară amuțesc.

În scobitura intrării se înrămează trupul uriaș al unui bărbat.

— Haide, prietene !... Apropie-te ! spune Emil Voicu, de data asta în franțuzește... După cîte se pare, ești soțul... Pînă una, alta, ia pistolul ăsta cu rachete și trimite pe cineva să tragă de pe una din stîncile care domină lacul. Doi oameni iuți de picior să coboare jos și să ducă biletul doctoriței de la hidro... Dă-te la o parte, că nu văd. Treci dincolo... N-ai zărit cumva pe aici, prin preajmă, doi savanți români veniți într-o misiune științifică ?... Mi-e teamă că s-au rătăcit... Uite, biletul e gata. L-am scris în franțuzește, să-l poți citi tu, sau altcineva care cunoaște limba.

Se apropie de el, șoptindu-i la ureche :

— Dacă nu intervenim, pînă-n două ceasuri moare !

Umerii lui Rabezavana se strîng convulsiv. Îl privește aiurit, ia biletul și pistolul, iese afară și împarte cîteva ordine, apoi se întoarce, lăsînd perdelele din piei peste intrare. Îngenunche, frînt, lîngă femeie, și-i mîngîie cu duioșie tîmplele umede. Femeia încearcă să-i zîmbească. Rabezavana își întoarce privirea spre Emil Voicu.

— Să nu mă-nșeli, că te ard de viu !

— Isprăvește cu felul acesta neghiob de a pune problema !... Cine ești ?

— Deocamdată, Rabezavana ! Căpetenia hovașilor din Antankara, răspunde uriașul intrigat.

— Asta nu te scutește de politețea elementară... Sssst ! Ce se aude ?

Soția lui Rabezavana începe să se tînguie din nou. Ușor, ca un plîns înăbușit, mai apoi cu sughițuri, cu scrîșnete și vaiete de durere.

— Săraca !... Ai trimis oamenii ?

Rabezavana face un salt pînă afară. Un soldat, cățărat pe una din stînci, tocmai trăgea racheta cu trei stele albe. În fața grotelor, tribul lui Ranavalo așteaptă chircit pe vine. Spre nord, dincolo de amfiteatru, se ridică din profunzimea întunecată a văii cel dintîi elicopter pirat. Rabezavana îl privește întune-

cat. Își smucește cuțitul de la brîu și se-ntoarce în hrubă, cu un răcnet de fiară înjunghiată.

Lama de bomfaier se dovedește superioară lianelor de Madagascar. Cu grijă infinită, scoțînd-o din buzunuarul de cîțiva centimetri numai, Ciufu taie legăturile care îi imobilizează mîinile. Ca s-o tragă în întregime afară și să opereze dibaci asupra restului legăturilor este un simplu exercițiu de virtuozitate. Santinelele se strînseseră la picioarele lui Ștefan Bogdan și discutau însuflețite. Uriașul Yorik pare că doarme de-a-npicioarelea. Istovit, Cotoiul, legat în apropierea lui, își plecase capul în piept. Ceilalți traficanți povestesc ceva cu glas scăzut. Amfiteatrul, intrat sub nivelul lunii, se umple de umbre. Razele piezișe ale astrului pudrează cu aur vechi obrazul zîmbitor al statuii. Liber, Ciufu se străduie să nu scape capetele tăiate ale lianelor. Ca să evadeze singur n-are nici un haz. Pe Ștefan Bogdan trebuie neapărat și imediat să-l elibereze. Pe ceilalți ? !...

Își întrerupe gîndurile, holbîndu-se uimit la elicopterul care, după ce trece creasta amfiteatrului, coboară pe verticală, în incinta de lavă, măturînd pereții cu fascicolul puternic al unui reflector. Duduitul discret al motorului, redus aproape la *ralenti* [1],

[1] — foarte încet ; maximum de încetineală.

flăcăruile albăstrii de la eșapamente, apoi rafalele scurte de pistoale automate, trase prin vizetele speciale, rup cadența monotonă a nopții. Înainte ca santinelele să-și revină din uimire, Cifu își leapădă legăturile și, din cîțiva pași, este lîngă Ștefan Bogdan.

— Iată, comandante, că sînt bune la ceva și buzunarele suplimentare, gîfîie el, lucrînd concentrat cu lama de bomfaier.

— Hela, camarazi !... Aici !... La mine, camarazi !

— La noi, fraților !

Traficanții, înviați subit, strigă cu toții, imitîndu-l pe Yorik.

Elicopterul atinge fundul amfiteatrului. Una din santinelele hovașe se prăbușește sub focul tras din aparat. Acum proiectorul rămîne fixat asupra prizonierilor. Ceilalți hovași răspund cu o rafală trasă la întîmplare, apoi se năpustesc spre Ștefan Bogdan. Cifu isprăvise de tăiat legăturile. Înainte ca hovașii să urce pe platforma altarului, le sare în față, croindu-i cu pumnii :

— Allez !... Allez, diavolilor ! că pun ăștia mîna pe voi și vă fac ferfeniță, fără să mai aștepte luna plină...

Se părea că insularii cunosc limba română, pentru că se lasă păgubași, rupînd-o la fugă în spatele statuii. Tot atunci debarcă rapid întîia grupă de traficanți. Pe deasupra amfiteatrului trec alte două

elicoptere. Unul din ele coboară până aproape de creasta sudică, lăsînd o scară de frînghie.

— Hei, barosanilor ! strigă Yorik. Priviți cum execută cei de pe „Jamaica" o elicodebarcare !

Îi răspunde un glonț tras din dosul statuii. Cel dintîi traficant care-și dăduse drumul pe scară bate aerul cu mîinile și, frîngîndu-se pe spate, descrie o curbă prin aer, prăbușindu-se în amfiteatru.

— Blestem !... Hei, voi de-acolo ! Aici Yorik, irlandezul. Foc, gentlemani ! Foc asupra statuii !

Grupa debarcată se trîntește la pămînt, înaintînd în salturi scurte, sub protecția rafalelor trase din elicopterul aterizat. Gloanțele încep să ricoșeze, bîzîind pe deasupra prizonierilor. Rafalele se întețesc. Grupa de traficanți intră în unghiul mort de tragere pentru cei ascunși în preajma statuii. Se ridică în picioare, luînd cu asalt treptele superioare ale amfiteatrului, după toate regulile unei instrucții militare severe. Doi traficanți se răzlețesc, tăind înfrigurați legăturile camarazilor.

Stela aduce hidroul între cele două insule. Bagă de seamă că aici apa lenevește, așa că nu ancorează. Își ține pistolul la îndemînă.

De zeci de ori vrea să dea drumul aparatului de radio și să cheme în ajutor autoritățile. De zeci de ori se oprește, mustrîndu-se. Orice intervenție brutală ar fi putut aduce ireparabilul. Mîngîie plăcile de aluminiu cu un gest inconștient de duioșie. Luna, trecută

spre asfințit, aruncă umbra hidroului pînă-n malul răsăritean al insulei. Vuietul cascadei se asimiliază peisajului. Nu-i este frică, nu simte singurătatea, nu-i este nicicum. Viața, sunetele, imaginile rămîn undeva în afara ei. Dispariția lui Ștefan Bogdan și posibiltatea de a fi murit pe un altar de sacrificiu, sau tîrît în cascadă, înseamnă totul acum. Minutele, ceasurile se scurg într-o apăsare de plumb.

Cînd vedea racheta cu trei stele albe desfășurîndu-și trena deasupra lacului, nu-i vine să creadă. Sînt deci acolo ! Trăiesc !... Își dă drumul în carlingă, apăsînd tremurat pe butonul demarorului. Trage aproape de malul nordic, rămînînd, prudentă, la cîțiva zeci de metri în larg.

Cînd Rabezavana se repede urlînd în grotă, amenințîndu-l cu cuțitul, Emil Voicu îl croiește cu țepoaia peste mînă. Uriașul scapă arma. Naturalistul îi proptește pistolul în piept.

— Uite ce-i, amice, îi spune calm... Dacă ții la viața ta și a tribului, șterge-o pînă cînd mai ai vreme. De ea avem noi grijă. Îți dau cuvîntul meu de onoare.

Nobilul hovaș îl fixează cu o privire sălbatică. Șovăie o clipă. Dă să se repeadă la bolnavă, dar naturalistul îi taie calea. Atunci răsună înăbușit rafale repezi de arme automate. Scoțînd un muget deznădăjduit, Rabezavana se-ntoarce, strecurîndu-se afară.

Emil Voicu îl urmează. Grotele din preajmă se-nsufleţesc. Femeile, ţinîndu-şi copiii treziţi din somn în braţe, se-ndreaptă grăbite spre una din galeriile care pătrund în munte, sub privegherea cîtorva bărbaţi. Totul se petrece în cea mai mare linişte. Plînsul sugacilor este înăbuşit cu palma. Pe crestele împrejmuitoare urcă, furişîndu-se, grupe de malgaşi pe jumătate goi, conduse de cîte-un hovaş înarmat cu arme moderne. Oile şi caprele sînt transformate la repezeală în animale de povară, azvîrlindu-li-se în spinare desagi împletiţi din fibră şi rafie. Bătute zdravăn cu nişte prăjini lungi, sînt îndrumate spre versantul nordic. Tribul migrează în plină noapte, trădat de behăitul oilor şi al caprelor. Rabezavana, cu mantia roşie fluturîndu-i pe umeri, se caţără pe creasta care duce spre amfiteatru. Rafalele încep să se-ndesească. Umbra zidurilor de lavă ascunde mişcarea celor ce se retrag, şi Emil Voicu speră ca tribul să se mistuie în adîncurile muntelui, înainte de apariţia invadatorilor necunoscuţi. Iată un elicopter. Planează în lungul versantului. Îl mătură cu gloanţe. Malgaşii, seceraţi unul după altul, se rostogolesc, zdrobindu-şi oasele de stînci. Cei din elicopter aprind reflectorul, plimbîndu-l pe fundul platoului. De data asta, rafalele mătură coloana de refugiaţi. Vine şi al doilea aparat, rămînînd la nivelul crestelor, în vreme ce primul sosit se lasă în jos, împroşcînd cu foc coloana şi intrările grotelor. În cîteva minute locul se acoperă de

cadavre. Emil Voicu privește prostit. Ochiul de ciclop necătul al reflectorului îl fixează, orbindu-l. Instinctiv, se trîntește la pămînt, cu o frîntură de secundă înainte ca rafala să ciuruie pieile de capră spînzurate deasupra intrării.

...Cînd deschide capota, Stela aude împușcăturile, ecoul împușcăturilor, și aici, aproape, zgomotul caracteristic unui înotător. Aprinde proiectorul. În fîșia de lumină apare capul unui bărbat. Ridică o mînă în care distinge vag hîrtia unui bilet. Înotătorul atinge coca hidroului. Cu un salt agil, urcă la bord. La brîul de rafie poartă un Kriss uriaș. Atletic, face o reverență demnă, și așa, șiroind de apă, își încrucișează brațele la piept, spunînd grav, într-o franceză aproximativă :

— Morombe bun om... Morombe bun om. Tu, Ranavalo... Arată cu degetul părul doctoriței. Revine la poziția marțială.

Stela citește înfrigurată biletul naturalistului. O clipă de echivoc. Cui lasă „Pescărușul albastru" ? ! De hidrou se leagă sensul unic al misiunii lor. Dincolo, în noaptea sfîșiată de împușcături, o femeie străină și indiferentă trage să moară din pricina unei nașteri nefericite.

Și echipajul ?

Se hotărăște. Coboară la postul de pilotaj. Îi face semn lui Morombe să se țină de marginea carlingii. Trage hidroul la țărm. La trusa, închide capota, și

cînd stinge reflectorul distinge în întunericul păstos doar dantura optimistă a bărbatului acesta pe jumătate sălbatic, care, fără o vorbă, amarează hidroul, în timp ce din desișul pe care-l simte aproape își fac apariția alți doi băștinași care murmură aceleași cuvinte în franțuzește :

— *Bonne homme ! Bonne homme !*

Înțelege că Morombe le spune să rămînă de veghe, și se avîntă, plină de incertitudini, pe poteca șerpuită, în necunoscut.

Pentru Ștefan Bogdan toate raporturile cu realitatea se răstoarnă o dată cu cea dintîi rafală trasă din elicopterul pirat. Toate aceste aparate moderne, mînuite de traficanți, îi sînt odioase. În loc să-l bucure libertatea dobîndită brusc și neașteptat, îl apasă greu crima stupidă care se-nmulțește sub ochii lui.

— Ce hotărîm, comandante, spune Ciufu... Aștia !...

— Indisponibil, răspunde.

— Am înțeles.

— La treabă.

Aici și acum nu se poate construi un plan. Întocmai ca la Port Said și-n Marea Roșie, întocmai ca-n Seișe, neprevăzutul se intercalează brutal între misiunea lor și lumea aceasta turmentată de contradicții, terorizată de jaf, arbitrară, la dispoziția forței or-

ganizate ilegal. Planul se va naște acționînd. Esențial este să-i fixeze aici pe acești traficanți criminali, și între două rele să izoleze răul cel mai virulent.

În penumbra zidurilor de lavă, elicopterele par animale preistorice, sîngeroase.

Se aud comenzi la picioarele stîncilor. Din cîteva salturi, urmat de Ciufu, atinge umbra densă a terasselor suprapuse. De aici, prelins pe lîngă stînci, se apropie pînă sub fuselajul celui dintîi elicopter. Recunoaște, cu strîngere de inimă, un aparat de cea mai recentă fabricație, de tipul elicopterului „polivalent", „Alouette III", cel care a stabilit două recorduri mondiale cu aterizare pe Mont Blanc și celebra aterizare pe vîrful Deo Tibaa din Himalaia, performanță cunoscută în toate aviațiile lumii.

— Ia te uită, comandante ! Elice, anticuplu...

— Acționată cu turbină de gaze.

— La comandă cu un apaș din ăștia, pe care-i prefer în brațele reginei Ranavalo, decît teferi și-narmați.

Cineva plimbă un proiector așezat pe carlinga elicopterului. Cei doi membrii ai expediției se culcă printre stînci, la cîțiva metri de stabilizatorul elicopterului, care prin raritatea lui, la acest gen de aparate, atrage în mod deosebit atenția inginerului.

Stela reface, cu eforturi susținute, drumul parcurs de Emil Voicu. Spre Peștera Reginei vacarmul îm-

pușcăturilor scade. Hovașul Morombe o conduce exact, încordat și din ce în ce mai integrat nopții acesteia de iad. Undeva, deasupra crestelor parcă, se simte o mișcare de umbre, un fel de migrație spre zonele mate ale pădurii virgine.

În fața zidului de lavă, Morombe îi apasă umărul și dispare, în timp ce prin fîșia de lumină albă a proiectorului trec, la pas alergător, cîțiva bărbați înarmați cu automate. Se văd cadavrele băștinașilor și gurile fumegînde ale peșterilor-locuințe. Are o clipă de părăsire de sine. Caută un punct de sprijin, fără să-și poată desprinde privirea de pe trupurile ciuruite de gloanțe. Aude vag glasul naturalistului, neverosimil de subțire.

— Faceți de rîs Europa, pe o mie de ani, criminalilor!

Și un răspuns brutal, într-o franceză germanizată:

— Ne-nchinăm zeului forței „*Mein Herr*".

— Canalii! Ocnași! Derbedei!

Emil Voicu o vede în conul reflectorului, palidă, bîjbîind. Se repede la ea. O împinge în grotă:

— Stela! Salveaz-o, Stela! Pentru noaptea asta de iad, copilul și mama au valoare neîntrecută. Te implor, Stela!... Salveaz-o!...

Doctorița nu știe cît lucrează la lumina lanternei, ținută de naturalist. O ajută copila care-o privește în extaz. Mama sîngeră din belșug. Așternutul de rafie se năclăiește. N-are decît un ulcior de apă. Focul

începe să fumege. Trăiește în plin coșmar. Aude de afară gemetele muribunzilor. Copilul iese la viață în atmosfera aceea de groază și inumanitate. Peste tot, clipa aceasta a nașterii, miracolul etern al vieții se celebrează grav sau exuberant, ritual sau ad-hoc. Aici ! ? Ține în palme trupul durduliu, de abanos, și plînge nestăpînit. Băiatul voinic, care-și sfîrtecase mama, își țuguie buzele, căutîndu-i sînul.

— Pe aici, „căpitane"... Pe aici !

Pieile ciuruite de la intrare sînt smulse cu brutalitate. Își face apariția cel numit „căpitan", conducătorul expediției. Într-o ținută semimilitară, kaki, aducînd exact cu uniforma adoptată în Africa de corpul expediționar al lui Rommel. Rece, tăios, ochi duri, fără inflexiuni.

— Aha ! Bîrlogul lui Rabezavana ! Asta nu mai face două parale !

Întinde automatul spre lehuză.

Doctorița așază copilul la pieptul mamei. Se ridică, încrucișîndu-și brațele la piept.

— Trage, brută ! spune naturalistul. Glasul are profunzimi necunoscute.

(va urma)

Sammy

Lei 1,50
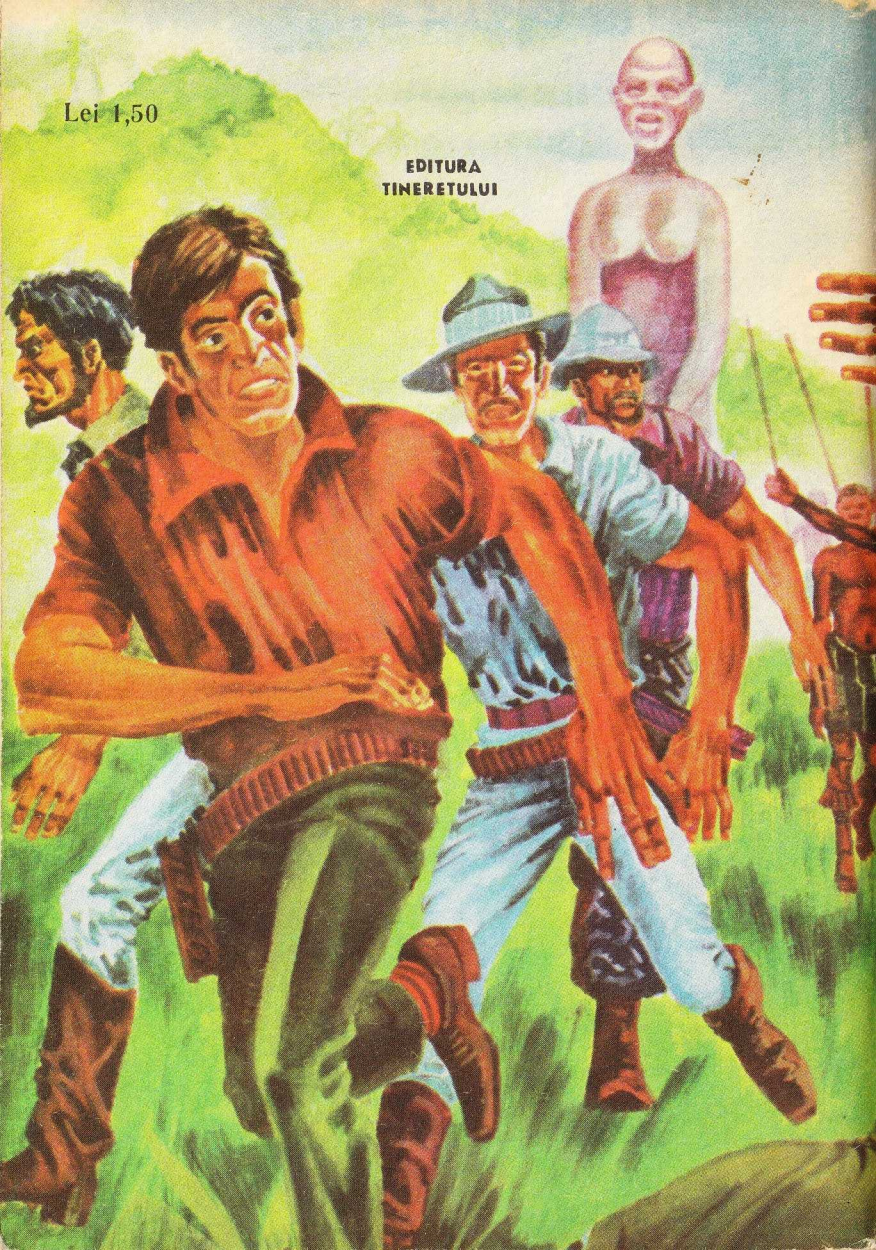
EDITURA
TINERETULUI